

het donker

■ In het puin van Pompeji doken veel erotische fresco's op. En in het Louvre en het Musée d'Orsay geeft een gids rondleidingen langs verdoken erotische schatten. Hij legt uit hoe het orgasme (rechts boven) bijgewerkt werd tot een pijnkreet. Of hoe de hand van de flirtende centaur (links) op de bips van de bacchante zedig weggedraaid wordt.

dat zijn film zeker niet de bedoeling heeft een schandaal op te bouwen rond de katholieke kerk, hij wil er echter gewoon op wijzen hoe verrassend het is dat er ook erotische kunstwerken in kerken staan.

De aanwezigheid van erotische beeltenissen in katholieke kerken doet de mythische verhalen die onder verzamelaars de ronde doen over het Vaticaan al iets minder mythisch klinken: het Vaticaan zou de grootste schatkamer aan erotische sculpturen hebben, en datzelfde Vaticaan heeft zeker de grootste verzameling erotische boeken in het Archivio Segreto, wat dan weer te maken heeft met de index van verboden boeken, begonnen in de 16de eeuw.

Maar niet alleen de opgravingen in Pompeji of een grondige studie van de katholieke kerken brengen vreemde ver-

halen aan het licht. Ook in musea waar al miljoenen bezoekers geweest zijn, zoals het Louvre in Parijs of het British Museum in Londen staan, al dan niet verborgen of verdukt opgesteld, erotische kunstwerken. In het Louvre en het Musée d'Orsay in Parijs is er zelfs een gids die niet-officiële rondleidingen langs de erotische schatten van de musea geeft. Jean-Manuel Traimond stippelde in het Louvre een parcours uit dat hij toepasselijk 'Naughty Louvre' noemde en dat hij nadien ook in boekvorm goot. Hij ontdekte onder andere dat een beeld van de Zweedse beeldhouwer Johan Tobias Sergel zo opgesteld staat dat het voor het publiek niet zichtbaar is dat de centaur die een bacchante omhelst, zijn vingers tegen de anus en de vagina van de bacchante duwt. Als je het vanuit nog

een andere hoek bekijkt, zie je plots ook een gigantische fallus. Het beeld staat echter zo opgesteld in het Louvre dat bijna niemand die er voorbijgelopen is, zijn erotische boodschap al gemerkt heeft.

'Sleutel even kwijt'

Ook het British Museum in Londen heeft een collectie erotische kunst, die bewaard wordt in de legendarische Cupboard 55: het Secretum. Toen Woditsch voor zijn documentaire een afspraak maakte met de verantwoordelijke in Londen om het Secretum te bekijken, kwam hij voor een onaangename verrassing te staan. "Ik kwam bij de receptie van het British Museum en men vertelde mij dat ik weer naar huis kon gaan omdat de verantwoor-

delijke er niet was. Na lang aandringen kon ik dan toch met een assistente naar de kelders van het museum en toen we aan Cupboard 55 waren, stelde ik voor om de kast open te doen zonder dat we zouden filmen. En toen kreeg ik het verbluffende antwoord 'Sorry, maar vandaag vinden we de sleutel niet'. Dat ik dat antwoord in het Vaticaan zou krijgen, tot daaraan toe, maar in het British Museum had ik dat niet verwacht. Zeker niet in 2007."

De aanwezigheid van een erotische collectie in Londen deed Woditsch vermoeden dat ook andere Europese musea en instituten een Enfer zoals die van de Bibliothèque nationale française (BNF) zouden hebben. En zelfs de Université Libre de Bruxelles (ULB) heeft haar eigen verborgen erotische collectie boeken, zo

PETER WODITSCH:

Er worden dingen verstopt, overal. En niemand weet van het bestaan ervan

bleek. "Ik heb een interview gedaan met de verantwoordelijke daar", zegt Woditsch. "Een heel vriendelijke man, maar in de collectie kom je niet binnen. Er worden dus dingen verstopt, overal. En niemand weet van het bestaan ervan."

Ook in de schilderkunst zijn er veel erotische werken verstopt of zelfs vernietigd. Zo is er het voorbeeld van Gustave Courbet, die met zijn *Origine du monde* niet zijn enige erotische werk gemaakt zou hebben. "In het museum van Courbet heeft de verantwoordelijke samen met de familie van Courbet enorm veel erotische tekeningen van de kunstenaar vernietigd omdat ze niet gezien mochten worden. Net hetzelfde is gebeurd bij de grote Engelse schilder William Turner: zijn familie heeft honderden erotische tekeningen van zijn hand gewoon vernietigd." De familie van de moderne Zweedse schilder Anders Zorn moest in 2005 dan weer aanhoren dat het Zornmuseum zijn pornografische schilderijen wel wou opkopen, maar dan om ze te vernietigen.

De vraag blijft dus wat er dan wel mis is met het feit dat grote schilders, schrijvers en beeldhouwers ook erotische werken gemaakt hebben. In onze wereld van overvloedig bloot en maatschappelijk aanvaarde porno rust er echter nog steeds een groot taboe op de erotische werken van grote kunstenaars. Erotische kunst stoort nog steeds, en past niet in onze musea die het beeld van seriositeit moeten uitdragen. Toch zou er met de tentoonstelling van L'Enfer in de BNF, met boeken als die van Jean-Manuel Traimond en met documentaires als die van Peter Woditsch wel eens een opening gemaakt kunnen zijn richting algemene aanvaarding van wat uiteindelijk moet worden bekeken als een normale stroming in de hele kunstsector.

Geheime musea, vanavond om 20.50 uur op Canvas